

دین و معیشت

اورنبورغ ایچون

سنه لك بهاسی . . ۳ صوم «تین»
یارم سنه لگی . . ۱۰ « ۵۰
اوچ آیلغی . . ۱۰۰ « »

چیت شهرلرگه

سنه لك بهاسی . . ۴ صوم «تین»
یارم سنه لگی . . ۲۰ «
اوچ آیلغی . . ۱۰۰ « ۲۰

چیت مملکتلرگه

سنه لك بهاسی . . ۶ صوم «تین»
یارم سنه لگی . . ۳۰ «
اوچ آیلغی . . ۲۰۰ «

اورنبورغ ژورنال «دین

و معیشت» تیلیفون نومر ۲۸۹.

یبارلگان یازولرنی
اوزگارتورگه اداره
اختیارلیدر.

یاصلغان یازولر
کیرو قایتارولماز.

مارقه سن خطلر
قبول ایدلماز آدرس
آلاشتورورغه ۲۱ تین
آنور.

آدریسنی آچق
یازولری اوتتوله.

آدریس سز مقاله لر
درج ایدلماز.

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صواعق
و بیع و صلوات و مساجد ینکر فیها اسم الله
کثیرا و لینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

زمان تاسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سنده
۲ نچی سنه

صحیفه

t.me/schifelerbiz

u.u8686@gmail.com

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دینی، فنی، ادبی و سیاسی ژورنالدر

МЕРКЪЗ
ПУБЛИКАЦИОННОЙ
ЦЕНТРАЛЬНОЙ
НАУЧНОЙ И ПУБЛИЧНОЙ
БИБЛИОТЕКА
Инв. №
г. Казань - Qazan.

سهر ایچی شا کردلرینه یلغه ۲ روبله ۵۰ تین چیت شهر شا کردلرینه یلغه ۳ روبله در.

فهرست

ذبیحه حقدہ
منک بر حدیث
حطاً تاویلدن قایتو
هر کمناک دقتینه
شهبالغه مکتوب
تفکیلف نك نطقی
تورلی خبرلر
خارجی خبرلر
اورنبورغ خبرلری

«دین و معیشت»

ژورنالینه ۱۹۰۸ سنه

ایچون ابو نه دفتری

آچقدر بوسنه ژورنال

لماز «ایزگو کیچه» لردن

بشقه یالغزی چغوب

سنه لك بهاسی ۴ روبله،

یارم سنه لك ۲ روبله

۳ آیلق برور وبله ۲۰

تین در

ذبیحه حقدہ

محترم محرر! فندی جناب سعادتلری! مسلیه علقما

توبانک یازله چق سؤال لرکا محترم «دین و معیشت»
مجله سنه جواب یازماقنکزنی غایت توبنچیلک ایلن تمنی
ایدهرز.

۱ نچی سؤال ذبح نك شرطلرون رعایه قیلوب
روس لر نك مشرکین لردان اولدوقلری حاله ذبیجه لری
جائز می؟

۲ نچی سؤال فقہ الاکبر کتابنده یهودی لر حقدہ

یهودی لر عزیز علیه السلامی ابن الله دیب ایتله لر دیو
 لمش دور بناء علیه یهودی لر عزیز علیه السلامی ابن
 الله دیوب ایتکان لری حالده یهودی لر تحقیق کتابی لر
 دن اولوب ذبیحه لری جائز می؟
 یهودی لر نك ذبیحی جائز اولغان صورتده بریر
 ده مسلمان لر طرفندن حاضر لنکان آش لر اولا توروب
 تاتار نك آش لری فلان توکان دیوب یهودیلر نك آش
 خانه سینه واروب یهودیلر طرفندن حاضر لنکان اشنی
 یمک نیچک بوله در؟ قایوسی اولی اولور؟

دین و معیشت

بو سوال لرنک هر ایکسینه توبانده یازیلماق عبارة
 دن جواب چیغه در. عبارة شودر.

«وفی مبسوط شیخ الاسلام ویجب ان لا یأکلوا ذبایح
 اهل الكتاب اذا اعتقدوا ان المسیح اله وان عزیزاً اله
 ولا یتزوجوا نسأهم. وقیل علیه الفتوی. لکن بالنظر
 الی الدلائل ینبغی ان یجوز الاکل والتزوج. والاولی
 ان لا یفعل ولا یأکل ذبیحتهم الا لضرورة کما فی الفتح»
 مجمع الاثر فی باب النکاح عند قوله وصح نکاح الکتبایة
 حاصل ترجمه سی (مبسوط شیخ الاسلام) اسملی کتا
 به اهل کتاب کربک نصاری وکربک یهود اولسون
 اکر عیسی یاخود عزیز علیهما السلام لری اله دیب
 اعتقاد قیلسه لر آنلرنک ذبیحه لرینی آشاماوچیلق خا
 تون و قزلرینی نکاحلنماوچیلق واجبدر دیمش.

هم بعض عالما رفتوی اشبو سوز که دیمش لر. لکن
 دلیل لر که قاراغانده بونلرنک ذبیحه لرینی اشاو هم
 خاتون و قزلرینی نکاحلنونک درست و جائز بولو چیلغی
 تیوشلی کورنده در.
 اما شولایده بولسه ضرورتسز قزلرینی نکاحلنماو
 چیلق و ذبیحه لرینی آشاماوچیلق اولی در دیو کدر.

ایمدی بو روایتکه قاراغانده اهل کتاب بولغاندن
 صونک کربک نصاری وکربک یهود اولسون بونلر
 نك ذبیحه لرینک حلال بولو چیلغی شولایده بولسه
 ضرورتسز آشاماوچیلقنک اولی و تیوشلیلکی اکلانه در.
 لکن بو عبارة ده کی ذبیحه دیکان سوز که دقت
 ایتلیدر. چونکه ذبیحه نك معناسی مویننده غی طامر
 نك دورتسیده یا که کوبرا کی کیسلکان حیوان
 دیکان سوز در.

بو حالده شمذیککی زمانده کی نصارالرنک حیوان
 کیسدکلری وقت، حیواننک باشینه اولترورلیک در جه
 ده قاطی صوغولری همده پچاقنی حیواننک موینینه
 بویلی طغوب بولغامقلری سبیلی، مذکور حیوان ذبیحه
 لیکن چیغوب، میته حکمنی آلووینیده خاطر دن چغار
 مسقه تیوشدر.

شونیده تنبیه ایده لکه انچی سوالده «روسلرنک
 مشرکینلر دن اولدقلری حالده» عباره سی اورونسز
 کورنده در چونکه روسلر عمومیتله نصارادر. نصارا
 ایسه عمومیتله ولو ادعای اولسون موحدلر در.

امابر مشرک یعنی تعدداله ایله فایل اولان برکشی
 تلاسه روس تلاسه تاتار تلاسه عرب تلاسه چرمش او
 لسون اول کشینک بوغاز لاغانی مردار در جمله کتب
 فقهیده متونا وشروحا حرمتی مصر حددر.

منک بر حدیث

ش. ح. نك ۵۲۲ نچی حدیث شریف نك ترجمه

سنه علاوه سی. (اما بزنگ روسیه یورطنک امام
اندیلر، جمعه نی، حکمتسز یقو بولمه سی مجلسی
یاصیلار، جمعه کون امام منبرگا منوب خلق فایده
سنه، شول زمانده ضرور بولغان اشلارنی سویلاب
خلقه آکلاتهق تیوشلی دور، اما بزنگ خلق مسلمان-
نلر اوستنده نیندی چیتن حاللر بارلغن بلمیده قالالر،
نیندیگنه مسلمانلر توغروسند بر یانکاش بولا ایکن
آنی اماملر جمعه کون مسجدده منبرده سویلامک
واجبدر دیمش.

ای نادان، ای مجازف! نیک آزر اق کتب
فقهاغه قارامیسنگ نیک بیک آزغنه بولسه ده اصحاب
تابعین لر وتبع تابعین لرنگ سیر تیون بار لاماسین
خطبه جمعه اون اوچ عصر دن زیاده اوز ویده بر او
رنده عربدن باشقه مملکتلرده ده عربیدن باشقه
لسان برله اوقغماننی ایشتد کنگ یا کوردکنک بارمی؟
یوقسه بو فساد زماننده اولگی لرنگ اثریده قالناسون
دیسزمی؟ قالماس تیز کونده بترورسز برده آشقما
غز. بو زمانده غی نرسه لرنی منبرارده اوقوماق
اول کلام دنیا ثانیایالغان، اوهام حیالات. بولارنی
منبرده اوقوغه قایدان جوازغه روایته طابارسز!
افندم سز حضرة عمرنی فکراب قارانکز فارس مملکتین
فتح قیادقندن صونک هر شهرلری مسلمان بولدقندان
صونک حضرت عمر جمعه خطبه لرین فارسی اوقرغه
امر قیلغانمی؟ یوق اولگیچه عربی اوقغانلر آنده
بیگره ک ابتدا اسلام بولدقندن آلازغه تعلیم قیلچاق
نرسه لر بیک کوب بولغانلر نیک فارسی ایتوب مسجد
ده منبرلره منوب تعلیم قیلماغانلر؟ ئله آلازده نادان-
نلر بولغانلر می؟ خلیفه رسول الله حضرة عمرده نادان
بولغانمی؟ دیرسن.

بو زمانده منبرگا منوب اوقرلق امور دینییه دن

هیچ نرسه یوق هر برسی جمعه دن صونک خلقنی چغا
رمی تعلیم بیرله دور. اگر غزیته ژورنال لرنی منبر
گا منوب سویلارگه قوشسانکز بوسی دین اسلامنی
مسخره ایتونکز، الله تعالی نک مسلمانلر ایچون شعار
اسلامدان قیاغان جمعه نی تحقیر قیلو، واستخفاف
قیلونکز باشقه نرسه توگل. همده خطبه جمعه دن
مقصودنی؟ بونی بلورگه کیره ک. بوندن مقصود ذکر
الله استغفار للمؤمنین حمد صلوات ایصاً بتقوی الله بوندن
باشقه نرسه توگل. لکن عربی وعظ فیلسه جائز.

افندم رسول دن عربی بولوب کیلگان خطبه جمعه
نی بوکونده ترکیگا ایلندرر کانه قدر ادب سز لک، نه
قدر عاوی فی الدین بولورغه کیره ک. قلینده آر
غنه حیاسی بولغان کشیده بو قدر ادب سز لکنی اشلار
گه اجترأ قیله آلماس اویالور حتی مسجدلرده غزیته
لار سویلاو توگل بر اخلاقغه یا باشقه چه، فایده بیره
تورغان قصه نی سویلاوچی نی اصحاب کرام مسجدلر دن
قوغانلر.

افندم خلقنی بیگره ک یوق-لاماسونلر دیسانکز
منبرلارگا باصدروب غارهون، موزیکانت اویداتنکز
برده یوقلاماسلر. عوام یوقلاماسون دیب شریعت
اوز گرتگره نیندای یول تابرنکز اولگی لاریولی توگل
کندارنکنز نک فاسد یول لارنکز افندم یوق-لاسونلر!
آلار یوقلاغان ایچون برده گناه لی توگللر یوقی آفات
سماوییه دن بولغان بر نرسه اول بنده نک اختیاری
ایله کیلمای. هم الله تعالی بنده نی طاقتندن خارج تکلیف
قیلمی دور.

ای افندم بونی قدر علو فی الدین بو اگر عارلنمه
ساک کتب فیه غه قارا کور رساک بو قدر بیچاره مسلمانلر
نک جمعه لرین ابطال قیلورغه سعی قیلوب شیطان
مسخره سی بولوغه نیک اولقدر طرشه سن؟

افندم دو ماغه مسلمانلر دن وکیل یباررگا طر
شوغه جرمه دن صونک وعظ آرتندن سویلایمز بو
سیده الی نیچک بولور! مسجده ده دنیا کلامی بولوب
قیلغان عمل لرمز جیل بولوب اوچمای میکان؟ اللهم
اوزی حفظ قیلسون!

ش.ح. نك ۵۳۵ نچی حدیث شریف نك ترجمه
سنه علاوه سی. (حدیث کتابلریندان قایوسنغنه فاراساق
علم اوگر انو ایله بیورلوب، علم اوگره نوچیلرنی
علم ایالرن ماقتاغان نورلی گوزل صفتلر ایله صفاتلا
غان کوره مز شولای بولوبده علم یاغندان اینك آر-
تقه قالغان کیمسه لر، بو مسلمان جماعتیمز.) دیمس
افندم اگر نفس امرده خدا تعالی قاشنده و آنك
رسولی قاشنده معتبر بولغان علم لکنی ایتسانك حمد
اولسون بو علملکرده ملت اسلامیه دن عالم بر
ملت یوق اگر الله ورسولی قاشنده برده اعتباری
بولماغان علوم دنیاوییه نی ایتسانك سوزنك حق بو
توغریده مسلمانلر عالم لار دگل. چونکه بو علوم
دنیاوییه یاژروپا علمی دنیاچه بایلق حاصل ایتایم بای
بولایم آخرتم نیچک بولسه ده بولسون دیکان کشی
گالازم. اگر بر کشی کندسینه وعیالینه کفایه قیلوب
ولو آزعنه ملتیه امور دینییه ده اعانت قیلرلق برنوع
کسبی بولسه شوشی کفایه. شوشی آدم مثلا ایگن
کسبی ایکان عبادتنده برده قصور قیلمی خدا تعالی
نك فرض، وواجباتلرن قویمای قدر الحال رسول
الله نك سنتلرینده قیلوب حلال کسب ایتسه یعنی
آشلغن ساچوب اوروب صوغب شونك ایله کفایه-
لنسه بوسی نه قدر اولوش آرتق. الله تعالی دنیانی
(ادهبتم طیبانکم فی حیاتکم الدنیا) دیر ایچون کفار
لارغه نصیب ایتمش.

لکن مؤمنلارگا کفایه نی نصب ایتمش رسول

خدا نك کفایه برله دعاسی ایچون. افندم حدیث شریفلر ده
مذکور بولغان هر بر علوم دن علوم آخره مراد!
دنیا علمی مراد توگل رسوالله دنیانی تحصیل ایچون
سنگ کبی جان آتماغان. اول علوم آخره ده مرتبه
سی ایله لازم بوله دوو. بر نچی مرتبه ده فروض عینلر
نماز، روزه، زکات حج علملری کبی. فروض
کفایه لاری علم طب، علم هندسه، علم تاریخ کبی
علملر الحاصل هر بر سی مرتبه سی ایله تیوش بوله در
لکن جغرافیا، تاریخ کبی لرنی وقت ضایع قیلوب
مکتبلرده بالارغه اوقتوب شغل لندرو هیچ ده لزومی
یوق. استاذدن اوچمای بلنه تورغان علم بولدقلار
بندان اصلا مکتب مدرسه لرگا درس ایتوب کرتو
تیوش توگل. اولگی مدرس لرمز بولر نی مدرسده
درس ایتوب اوقو توگل بوش وقتده قارا اولار مزه
ده راضی دگل لر ایدی چونکه آلا ایته لار ایدی
بر بالا بو کیلرله کونکل صالحه علوم دینییه نی اوقو
غه کونکل صالحه دیب. مبارکک بیک درست ایتکا
نلر! منه حاضرده جدید مکتبلرده اوقی تورغان
بالارنك کوبسی عوم دینییه و آخر اویه گا اصلا کو
نکل صالحی جغرافیا تواریخ هندسه حسابچه اجتهاد قیل
لار شونلقدن بر نرسه بلمی نادان قالالار.

۵۵۴ نچی حدیث شریف نك ترجمه سنه کندم
طرفندن علاوه حدیث شریف نك معناسی غنه یازلدی
(باشقه آدم لرنك خاتنلرندن کوز یومونکز! کند
لارنك نك خاتنلرنکزدانده باشقه لر کوز یومارلر
آنا آنالارنکزی حرمتلانکز اوزنکزیده حرمتلرلر،
بر آدم سنکا بر عذر ایله کلسه کیره ک حق کره ک
مبطل بولسون عذر قبول ایت، منم بو وصیتلریهی
اعتبارغه آلوب حرکت ایتمه سسه لار منم امتم جمعیتنه
کرملر.

بو حديث شريف بيك آچوق بلدره هر مسلمان
 آدم ايكنچي مسلمان آدم نك خاتن قزلاريندان يوز
 يوزلاريندان ستره لرن آلونى تاشلاماز سزلقنى.
 آنك ايچون اگر قاچو تيوش اش توگل قاچماسقه
 كيره ك ديب رساله لار يازوب غزيتته لرگا يازد
 روب حتى خدادان قورقماي رسول خدادان اويالماي
 حديث كتابلرى آراسينه يازمق خاتونلرنك يوز
 پرده لرن آلوب تاشلاو بولمى ني بوله ؟
 بويله آدم لر البته كويه رسول خداغه ايته لر.
 (اي يالان سنك سوزنك برله گنه يوروب بولماس
 ايندى خاتنلرنك يوزلرن بزنك ده كوره سمز كيله
 برگا او طراسمز كيله) ديب اعتراض قيلو بوله در.
 فاعتبروا يا اولى الابصار.

ف. سيمانى آخرى بار.

خطا تاويل دن قايتو

ياش وقتتمك رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلر
 ينك (والذى نفسى بيده لا تقوم الساعة حتى تكلم
 السباع الانس وحتى تكلم الرجل عذبة سوطه وشارك
 نعله ويخبره فخذها بما احدث اهل بيته) رواه الترمذى
 ديگان حديث نبوى ني اوز بلدكهچه باشمق باولارى
 سويلاشمكدن مراد بهتان نهميه شيوعندن وسر صاقلامق
 يوقلغندن تكلم منزله سينه تنزىل ايدمرك مجاز اولور
 ديه تاويل ايدم لىكن شراح احاديث رحيم الله
 تعالى هيچ بر بويله تاويل قيلمايوب ظاهر نچه معنى
 ويروب كيتمش لار بو آدم لر نه گوزل حقيقى علم صاحب

لرى ايش لار، شكر الله مساعيتهم ايندى بوزمانده
 بونكا قريب ايلكتر يق ايله خفيه قولاق غه سويلاشان
 قوتى و صاوت باولارين كوره مز قولاق غه قويسانك
 نينداين غريب توار يخ وغيرى شى لار سويلاديكى
 حالده يانكدهنى كشى هيچ برسى ايشتمايدر. بناء عليه
 بو حديثه واقع اخبار بر نجه سندن بعينه واقع اولمقلىرى
 هيچ مستبعد دكلر. بونى باشمق غه قويولسه بونك
 مثالى ارض حجازده اوت چغار ديماكى، حقيقه
 واقع او اوب بو اوت آلتوز ايللى دورتنچى يلك چقوب
 ايللى كون مقدارى طاغ طاش يانوب بعض عربلرنك
 بصرى ده يوغاتديقلىرى توه لرين، شول اوت ياقيتسينك
 تابوب آلدقلىرى تواترا نقل ايدلمشدر كه بوده اشراط
 ساعت دن اولوب افندمز (عه م) نك ديدكنجه واقع
 اولمشدر. وديكر اندلس حقنده هم ترك وتاتارلار
 خروجى حقنده سويلا دكلرى مستعصم بالله حليفه زماننده
 اشاره حديث چه واقع اولوب بونلرده اشراط ساعت دن
 ايدكى حديث شارح لر ينك بيانى ايلان ثابت اولمشدر.
 ودخى افندمز عليه السلام نيكم اشراط ساعت دن خبر
 ويرسه خروج مهدي، نزول عيسى عليه السلام، خروج
 دجال وياجوج و ما جوج ودابة الارض ودخان كبرى
 جمله سى هم ديدكنجه كيلاچك وبوله چق در. انكار كا
 مجال يوق در. بونلرنك بعضى حديث شريف لر ايله
 وبعضى سى آيات بينات ايله ثابت لار در. يا جوج و ما جوج
 لر اورنون قرآنده ميبين اولان سدى طابمادقمز جهل
 ونقصاناتمز دندر. امام ثعلبى عرأسنده باروب كوردكى
 كيمسنه لر ني عيني ايله بيان ايدمدر، لىكن امر دين
 وديانت ده معتبر ذات خطا تاويل لردن منقول بولغان
 بويله حقيقتا كه قارشى تورمقنى بروظيفه مقدسه ظن
 قيلغان و آورو پاغه ايارگان يتيم بوز اولر غنه اونكغراشه
 رق انكار قيلمقده لردر. بونلار نكده موگرامك لرى
 انشاء الله اوزاق غه وارماز احاديث شريفه لرده واقع
 بولغان مواعيد برم برم ميدانه كيلوب اهل سنة والجماعة
 مذهبي حق ايريكى ظاهر اولور. كوبدن دكل فرانسهدن

وبونك امثالی بی معنی حریف لردن مسموع لاقردی ایلان مشغول اولوب اوزمزنك اساس دینمیز و اصول شرعیمز اولان کتاب سنه اجماع امت قیاس فقهایبی ترك ایدوب جترافیون یا که فلکیون یا که مؤرخون یا که شعراء بویله دیگان دیه ظن و تخمینات و مجرد دلیل سز نقلیات لارینه تابع اولورساق اصول دینمیز و آندن اخذ اولنان و معتبر فقیه لاردن بالروایة و الدراسة منقول اولنان فروع و معتقدات اهل سنه و الجماعه لار قایده قالاچق؟ و بعضی برلری فقط تاتارچه اوقوب علوم عربیه و عربیاتنی بتورمك صدندنه اولوب سولانده در بو ایسه بر ترك فرضغه عائد غایت ده شنیم بر امردر اگر چه بر شهر اهلی یا که بر قریه اهلی علوم عربیه نی ترك قیلسه لار جمله سی آثم اولوب معذب اولنسه چقاردر آرادان بر آزی بلسه لار عذاب دن قوتوله چق لاردر . هم عرب لار کا و آنارنك لسانلرینه محبة قیلحق ایلان مأمورمز . (قال النبی علیه السلام احبوا العرب لثلاث لانی عربی و القرآن عربی و کلام اهل الجنة عربی) و دخی (من احب العرب فهو حبیبی حقا) و دخی (حب العرب ایمان و بغضهم نفاق) و بونك امثالی چوق حدیث لار واردر . آنك او چون محبوبنك جمله منسوباتنی سو یهك صدق محبة دن ناشی بر معنادر و لذلک رسول الله صلی الله علیه و سلم کا

منسوب اولان حدیث لار ایله عمل قیلمق و راست لامق ضعیف حدیث اولور سده فضائل اعمال لارده دلیل اتخاذ ایتیک محبة دن ناشی اولدیغی کبی فرانسوز و سائر فرق ضاله لره محبة قیلان لارده آنلر ننگ نه قدر اصل سز ، ظن ایله سویلا کان سوز لرینه ایاروب باشقه لر نیک شولارغه ایارنوکه اجتهاد قیلمق لری جهل سیده شول فرانسوز و فرق ضاله لره کهمال محبتدن منبعث شیلر در .

م . ع . خ

(دین و معیشت)

مقاله ده کی امضانك تمامایازلماوی مقاله نك تمامایازلماوینه سبب اولمشدر .

دوقتر وولفی دیگان آدم آفریقغه کشی یورمگان یرارکا سیاحت قیلوب آلتی قارش آدم لار کوروب قایتوب معیشت لرین هم سولاب اشاندردی . رسول اکرم صلی الله علیه و سلم نك ، ظاهر قولنی رد قیلهرق تاویل ایتکان فرق ضاله لار یا که بالکلیه انکار ایتکان دهری لرده شوندا یون متبذع حقیقی لاری اولان فرانسه لیلار کوروب بیان ایتسه لار تصدیق ایدر لار . و بعضی بر او هام و خیالت فاسده ایلان مشغول اولان ترقی نك اسم و لفظن ایشدوب بلوچی لار بو یوقار ییده دیدکم اعتقاد لارنی ترقی غه مانع در مسلمانلر مهدی و عیسی عه م غه اعتماد ایدوب بافر اغتباطه لار دیمش هذا بهتان عظیم . رسول اکرم صلی الله علیه و سلم افندمزنك دیدر کچه صحابه عظام و تبعین ذوی الاحترام حضرت لری جمله سی خروج مهدی خروج عیسی عه م کبی لر کا معتقدلر ایکاننی او چون ترقی لرینه مانع اولماش حاضر نی او چون مانع اولیور . بونده مانع غه سبب بولور غه صلاحیه یوق بزلره مانع ترقی نی؟ شی لر ایدکن آن حضرت نبینا صلی الله علیه و سلم بیان قیلمشدر . مشکاة مصابیح ده مبین و مرقات ده مشرح در جلد خامس ۱۲۴ صحیفه سنی اعتبار ایله قارامالی . بزیم گور لاوک کوبوگی کبی اولوب غیر لری لری نك بزدن خوف ایتماگان لکری ، شرع شریف کا محالی تکلیفات لار گا دوچار اولماق مز مال و یر و املاک لر مزنك قولمزدن کیتکان لکری بزیم قلب لریمز کا الله تعالی حضرتی ضعیف لک صالحاتی حب دنیا به مغرور اولوب اولومنی مکروه کورد کمزدن ایدکنی آچق بیان ایتمشدر حرام اولغان صورة نوشروب تیاترده یوروب آچه لار ضایع ایتمک ایلان می ترقی طاباچق مز خطا تاویل دن یا که حجاب نسایی ترك ایتدروب اسواق لارده مجمع رجال لرده یوردوب ساتو آلو ایتدروتوب یا که آنلار دن واعظ و خطیب بیلر ده بولغان دیوب خطبه لار اوقدوب آنلار دن امام و مؤذن یا صاب ترقی ایده چک مز می؟ یا که مساوات حقوق دیه رک دعوی ایدوب ده برونك مالنه و جاهنه تعدی ایدوب ده ترقی ایده چک مز می؟

هر كمنك دقتينه

محرر افندی! بو مقاله می ژورنالده نشر گزی رجا
ایدمن.

غزیتلر نشر ایرله باشلادیغی کوندن باشلاب بزم
اوزلرینی حریت و ملت خادمی ظن ایدن اینتلیگینت
لر من علماً ملیه من ایله یاز شورغه طوتندیلر عزیزتله
نک هر نومر سنده دیورلک اصلی اولسون استر
اولسون بر حضرتنی چالما و چاپاننی سوکمنی و بو
نلری استهزا و تحقیر ایتمنی معرفت موده سنه کرتیه
چالشه لر ماشا الله بوده اولور می معرفت؟ مات
منفعتینی ملاحظه ایدنلره ملت نک طبیعت و مزاجنه موا
قق حرکت ایتمنک تیوشلی ایدی. حریت وار ایکن
خدا برکات ویرسونده اولسون لکن سو تصرف اید
لوسون بزم ایچون حریت دیانت و انصاف دائره
سندله اولمک لازمدر یوقسه دیانتسز لک و جدانسزلق
انصافی سزلق ایچون حریت قپوسی پک ایسکیدن آچق
در. بزرگه حریت عاماً اسلامی تحقیر دین اسلامی
استهزا. دیانت نامنه اولان هر نه وار ایسه همه سیننی
افکار ایچون لازم بولسه بو حریت هر زمان بار بو
ندن اون بش سنه لر مقدم قزانده احمیرف حضرت
پیغمبر می سوکدی هیچ منع ایدن اولمادی. دیمک
سبب و تحقیر ایچون اول زمان هم تمام حریت وار
ایدی. بزم ساف لر من تعالیهات دینیه لری ایله یکر می
یکرمی بش میلیون بر ماتک اسلامیتنه بیوق خد
متلر ایتمشلر بونک ایچون بونلری خیر ایله ذکر دن
باشقه سی جائز اولماز. اجنبی بر ملت نک تحت تسلطنه

اولوبده هر تورلی آغز لقلره دوچار اولدیقلری حاله
نچه عصر لر دنبرو اسلامیت و حتی اخلاق ملیه ار می
غائب ایتدر میه سبب اولان آنچق شول متعصب دید
کمز علما القری دگلمیدر؟ بو قدر اغز لقلره علی
الخصوص او شبو صوگ و قتلرده اجرا ایدلمش افکار
خاسده لره مقابل بزم ملالرمزده شول تعصب اولمسه
ایدی دین می دگل کم بلسون لسان می بیله غائب
ایتش اولور ایدک بنا علیه علمامز نک بو خدمت لری
ایچون تشکر ایتمنک بور چمزد. آراده بش اون یاخود
یوزلر چنده اولسون بر طاقم جاهل و فاسق ملالر سببلی
عموم مشایخ و علما اسلامک کافه سنه اطاله لسان ایتمنک و آنلری
ایتمنک ایچون مساعده شرعیه یوقدر. بلکه هر قایو تحقیر
سی حفنده (تاک دماء طهر الله منها سیوفنا فنطهر السننا
دیه سکوت ایدلسه خیر اوور. هر کمکه اطاله لسان
ایدوبک دنیا ده هیچ خوف سز تر کلک ایدوکه مغرور اولمق
تیوش دگلدر غرودلر فرعون لر ده دنیا ده هر استنک
لرینی قیلدیلر حتی الله تعالی یه معاند دیه قدر واردی
لر ومع هذا بر وقت هر مرهوننه قدر کینه یشادیلر
(ولا تحسبن الله غافلا علما یعبل الظالمون انما یؤخرهم
ایوم تشخیص فیہ الابصار) الحمد لله دین می اسلامدر
شریعت اسلامیه من اوله بیوک و محکم بر نیگز گه بنا
ایدلمشدر که هیچ وقت ده قزل مالایلر نک اصلاحنه
محتاج اولمق احتمالی یوقدر. قرآن کریم و حدیث
شریف موجب نه و بونلردن علماً شریعت نک استنباط
ایتدکلری احکام و فقنچه عمل ایدب هر حرکت مزده شون
لری مذهبه اتخاذ ایتسک. مونه بزم حقیقی اصلاح مز شول
اولور یوقسه دین و دیانتدن بی خبر غر امتنی مالایلر
نک عالی الحمیا آورو پایه تقلیداری، آوروپا موده سیننه
اسیر اولمقلری و شریعت مظهر می اوزلر بیتک هر بر
عادات قبیحه لرینه تطبیق ایدر گه چالشق لری ایله گنه

دین اسلام محافظ اوله چق دگلد... اکرده بز هر قایو
 عمل لر مزی سلف لر مزی آکلادقچه قرآن حدیث که
 تطبیق ایده جک اورنده بالعکس قرآن و حدیثی اوز
 فکر مزه موافق تفسیر و ترجمه ایدب اوز عملنزه تطبیق
 ایدر که چالشه صدق کلاچکده ملتیزنک حالی تأمین ایدر لکم
 شویله تورسون بالعکس بالا آتاسندن شاگرد استاذندن
 خاتون ایرندن بلمم دخی کملر کملر دن آیرلوب باش
 باشنه هر قایوسی محو اولاچقلر در. قرآن کریم واحا
 دیث شریفه پک بیوک علم و غایتنه زکیکن بر خزینه در
 اهل اسلام عندنده غایتنه محترم و مقدس در اولور
 اولماز هر کمنک بونلر ایله اوینامتی و شریعتن دم
 اورمقلری جائز اولماز هر عامنک اربابی واردر
 اربابنه تابشرمالی. عنقا کبی خیال قنطی ایله اوجوب
 کندینی محدث و مفسر ظن ایدب قلمینی استد
 کلری کبی اوینامش ش. ح. وامثالی مبتدع لر ننگ
 یازدقلری تفسیر و ترجمه لری اهل صلاح نظرنده
 هیچده تفسیر و ترجمه دن عد ایدلماز شویله ایسه ده
 کبیباک باشلرننگ آلدانوب اعتقادلرینه خلل کلتر
 مک احتمالیده واردر شوننگ ایچون علمائنگ بوکبی
 بدعت لرنگ شایع بولدیغی بر زمانده تجاهل عارف
 کبی معاملده اوله قلری و بیان حقیقت فیله اولری
 عفو ایدلنمیدچک بر جنایت حساب ایدلنور.

امم ماضیه و ملل سائرهنکده طریق ضلالتنه کتمه
 لرینه باشلوچه سبب دخی کتاب و شریعتله اوز فکر
 لرینه تطبیق ایدب بعض قوانین شرعیه احداث
 و اختراع ایندکلرندندر یوقسه بردن اتفاق ایدشو
 بده هایدی بودیندن چقالم دیمه مشاردر.

کم بلور بلکه بونلرننگده فکر و نیت لری
 ملتیرینه تسهیل امور دن عبارت اولمشدر.
 دینمز اوله عالی بر دین درکه آوروپانک عالم

و فیلسوفلری دخی حقیقتنه مفتون اوله مقده درلر بو
 کبی عالی بر دین اولوبده کننینه منسوب اولان
 شخصلر طرفندن قصور و نقصانی وار لغیننی ادعا ایتدیک
 جهالتدن باشقه بر شی دگلدنر.

بزم ایتیلینگدنلر من نه دیسه لر ده دیسونلر لیکن بز لر طریق
 استقامت دن آیرلمیه لم هر نه قدر استقامت یولی تنها
 یول ایسه ده طریق مستقیم اولدیقندن جای سلامت آنک
 در هر کم جاده صدق و استقامت دن عدول ایتسه البته وادی
 ضرره دوجار اوله سنده شبهه یوقدر السلامة مع الاستقا
 مت مضموننچه طوغریلق هر دو جهانک باعث سلامت کدر
 س. م.

شهبال افندیه مکتوب

محترم شهبال افندی سیف الدینف جنابلرینه
 مخصوص دعاً و سلاممز بعدنده خیر فاتحه لر یگرنی
 اوتندک. سز شهبال افندی ارزنبورغنک کروان
 سرای مسجدنده امام نعمت الله تیوشفی جنابلرینه
 ۴نچی مارت ۱۹۰۸سنده مکتوب یازغانسز ایکان
 جواب صوراب، نعمت الله حضرت مکتوبگرنک نسخه سینی
 سعید پصادی قارغالی علماسینه بیاردی. بنا علیه عبد
 اللطیف حاجی مینگای بایف یورتنده جمعیت بولدی وشول
 جمعیتده گی علماً سزنگ مکتوبگرنه جواب یازارغه قرار
 ویرب آرالرنندن اوچ امام انتخاب ایلا دیلر. آنلر:
 امام ولی قاری احمد اوغلی، امام حسن عبد الرقیب
 اوغلی، امام عطاء الله سمیع الله اوغلی. سز لر جواب

القول اولی الاقوال فی ذلك بالصواب لما قد دل لنا علیه فی کتابنا اللطیف من البیان عن اصول الاحکام من ان الناسخ غیر کائن ناسخا الامانفا حکم المنسوخ فلم یجز اجتهاعها فلما ما کان ظاهره العموم من الامر والنهی وباطنه الخصوص فهو من الناسخ والمنسوخ بمعزل و اذا کان ذلك كذلك وکان غیر مستحیل ان یقال لا اکراه لاحد ممن اخذت منه الجزیة فی الدین ولم یکن فی الایة دلیل علی ان تأویلها بخلاف ذلك وکان المسلمون جمیعا قد نقلوا عن نبیهم صلی الله علیه وسلم انه اکراه علی الاسلام قوما فابی ان یقبل منهم الاسلام وحکم بقتلهم ان امتنعوا منه وذلك کعبدة الاوثان من مشرکی العرب وکالمرتد عن دینہ دین الحق الی الکفر ومن اشبههم وانه ترک اکراه آخرین علی الاسلام بقبول الجزیة منه واقرارہ علی دینہ الباطل وذلك کاهل کتابین ومن اشبههم کان بینا بذلك ان معنی قوله لا اکراه فی الدین انما هو لا اکراه فی الدین لاحد ممن حل قبوله الجزیة منه بادائه الجزیة ورضاه بحکم الاسلام ولا معنی لقول من زعم ان الایة منسوخة الحکم بالاذن بالمحاربة فان قال قائل فماذا انت قائل فیما روى عن ابن عباسی رضی الله عنه وممن روى عنه من انها نزلت فی قوم من الانصار اراذوا ان یکرهوا اولادهم علی الاسلام قلنا ذلك غیر مدفوعة صحته ولكن الایة قد تنزل فی خاص من الامر ثم یكون حکمها عاما فی کل ما جانس المعنی الذی انزلت فیہ فالذین انزلت فیہم هذه الایة علی ما ذکر ابن عباس وغیره انما کانوا قوما دانوبین اهل التوریه قبل ثبوت عقدة الاسلام فنهی الله تعالی ذکره عن اکراههم علی الاسلام فانزل بالنهی عن ذلك آیه یعم حکمها کل من کان فی مثل معناهم ممن کان علی دین من الادیان التی یجوز اخذ الجزیة من اهلها واقرارهم علیها علی النحو الذی قلنا فی ذلك ومعنی قوله لا اکراه فی الدین لا یکره احد فی دین الاسلام علیه وانما ادخلت الالف واللام فی الدین تصریفا للدین الذی عنی الله بقوله لا اکراه فی الدین وانه هو الاسلام انتهى. أخرى وار.

صوامش ایکنسز : اولاً ان الدین عند الله السلام آیتی، ثانیاً لا اکراه فی الدین آیتی، ثالثاً اقتلوا المشرکین اوشبو آیتلرک معنی لری : خصوصاً مشرکر حقه نازل اولمش آیه سرفهده گی امر بان هو؟ یا که زمانیه قارشو موقت قانون الهی هو؟ اگر مشرکر اوچون بولغان امر باقی بولسه پیغمبریہ صلی الله علیه وسلم زماندهغی نصارالرغه یهودیلرگه حتی محبوبسیلرگه امان بیردیکی قایو آیه بوینچه اولغان ایکن. بواقتلو المشرکین آیتی ایله لا اکراه فی الدین بر برینه قارشو اولغاندای کورندیکی وکیللرنی حیرتکه صالمت کورندی، انتهى.

طرف عاجزانه لریمزدن جوابا دیورمزکه : ان الدین عند الله السلام آیتینک معنی سی الله تبارک وتعالی قاشنک مقبول ومرضی بولغان دین، اسلام دینی دیمکر. لا اکراه فی الدین قد تبین الرشد من الغی الایة. بو آیتنک معنای دین اسلامغه کوررگه جبر و کوچاک یوقدر. دلائل واضحه ایلان ایمان کفردن حق باطلدن آیرلدی. ایمان ایسه سعاده ابدیه اولمشدر. اسلامنک سعادتین بلوب هر کم کند عقل وفکری ایله وحسن اختیاری ایله اسلامنی قبول قیلور غه تیوشلی جبر و کوچلکدن باشقه دیگان معناده در. ایندی لا اکراه فی الدین آیتینک تفسیرینه کیلامز : قال فی التفسیر الطبری السمی بجامع البیان من الجزء الثالث فی صحیفة ۱۱: وقال آخرون هذه الایة منسوخة وانما نزلت قبل ان یفرض القتال ذکر من قال ذلك حدثنی یونس بن عبدالاعلی قال اخبرنا ابن عبدالرحمن الزهری قال سألت زید بن اسلم عن قول الله تبارک وتعالی ذکره لا اکراه فی الدین قال کان رسول الله صلی الله علیه وسلم بمکه عشر سنین لا یکره احدا فی الدین فابی المشرکون الا ان یقاتلوهم فستاخذن فی قتالهم فاذن له واولی هذه الاقوال بالصواب قول من قال نزلت هذه الایة فی خاص من الناس قال عنی بقوله تعالی ذکره لا اکراه فی الدین اهل کتابین و المجوسین وکل من جاء اقراه علی دینہ المخالف دین الحق واخذ الجزیة منه و انکروا ان یكون شیء منها منسوخا وانما قلنا هذا.

مدرسه عالیہ خوالین و جمع اولنمش اعانہلر

بر بیک طقوز یوز بشنجی سنه نیک ایول باشنده خوالین اویاز دنده اولان امام افندیلر، اویاز دمرده بر مدرسه عالیہ بنا ایتیک ایچون مشاوره ایدوب؛ آنلری شوایشه تحریض ایتدم. لکن آنلر (یک آزی مستثنی اوله رق) عموماً بنم بو فکر می غایت مستبعد کوردیلر. وجودی محال اولان بر امر دیگانلریه آز دگلدی. بن الممدن کلن قدر دلائل ایله اقناع ایتمایه غیرت ایتمکله؛ اگر بو ایشده اولان محنت، و مشقتلری تحمل ایدوب، سعی ایدرسک انشاءالله وجوده چیقار دیدم زیرا حکمالر «همت الرجال تقطع الجبال» دیه بیورمشلر.

بو ایشه شروع ایتمازدن مقدم، اویازده اولان امام افندیلردن بر «پریغاوار» آلتیق مناسب کورلد کندن بونی مذاکره ایدلدکده؛ بو پریغاوار نیک تمام اولوب، میدان وجوده چیقماق احتمالی یسوق دیگان آدملر هم یک چوق اولدی. دلیللریده شونندن عبارت ایدی: بر محلیه امام تعیین ایتیک ایچون لازم اولان پریغاوارده بو قدر اختلاف، و نزاعلر اولدیغی حالده؛ بتون اویازدن نصل، و نیندایون طریقله وجوده چیقسون دیدیلر.

مدرسه عالیہ نیک وجودینی محال دیدکلری کبی؛ بو پریغاوار مسئله سنیده بر خیال، و پاخود بر روایا تعبیر ایتدیلر!

بو، بر خیالدر دیدکلری پریغاوارمز، جناب الله نیک قضلی ایله یکرمی سکز کون ظرفنده تمام اولدی شونیده دیلم کم؛ پریغاوار تمام ایدلوب، و حاضر لاد نوب بنم المده ویرلمدی. بلکه بر اول، و قریسه ده گیزوب امام، و حضرتارنی کوروب، ساعتلرچه بوایش

حقنده سویلاب مذاکره ایتدکدن سوک پریغاوار ی بوفقییر تمام ایتدی.

سوگره اوقاگه مفتی الاسلام حضرتلرینک حضور رینه واروب تصدیق «اوتویردیت» ایتدروب، دو خاونوی صوبرانیه نیک مهری ایله دفتر ی «اوشنورا وات ایدلندی.

بو کون «۲۱- آپریل» مدرسه عالیہ ایشینه شروع ایدومزه؛ ایکی سنه، طقوز آی، یکرمی بر کون اولدی. لکن بشنجی ییل نیک آخرلر نده «ز اباستوفقه» لر اولوب، یوللرده امنیت اولمدیغندن دورت یارم قدر آی بو خدمتی موقت اوله رق ترک ایدوب، آچورینلرده تعلیم ایله اشتغال ایتدکمدن؛ مدرسه عالیہ خدمتنده، و همیشه آنک فکر نده اولند. یغم مدت ایکی سنه، بش آی، آلتی کونه قالدی. شو اثناده مدرسه خدمتیله اوتوز آلتی بیک، سکز یوز اوتوز ایکی «۳۶۸۲۲» ویرست تیمر یول، پاراخود، و پوراغون ایله یول یوروب؛ اون آلتی بیک، بر یوز، اون یدی «۱۶۱۱۷» روبله اعانہ جمع ایتمایه موفق اولدم. بونی، دفتر دن حسن، ائندی آچو رین جنابلریله بر ابر حساب ایتدک.

بندکور مسافه نی یورمک ایچون، شو مدتنده، بر انسانه لازمی، و ضروری اولان مصارف ایچون، بنمک توتدیغم (راضخوط) نیک کافه سی «مدرسه نیک فصاحتی یاصاتقی مصارفی هم داخل اولدیغی حالده» ایکی بیک طقوز یوز، اللی ایکی «۲۹۵۲» روبله اولدی.

شو مجموع آچهدن؛ حسن افندی آچورینده سکز بیک روبله «بانقه ده» بونی کندیسیک غزته ایله اعلان ایتدکنی وعده قیلدی. بش بیک، بر یوز آلتش بش روبله؛ دفتره یازلوبده وصول اولنماش آنلر شونلردر: مرحوم احمد باینک یازدیغی ایکی بیک روبله. بونی برادری همتلو محمود پای، احمد پای نیک وفاتندن سوک؛ بو آنک بورچی در؛ ویررمز دیه وعده ایتدی. شاکر افندی رامییوف جنابلر نیک

بر بیک روبل، پترپاول اغنیاسندن طوپلادیغم بر بیک دورت یوز روبل، پترپاولده همزه افندی تومینوف ایله آخوند عبدالوهاب حضرتده، آنلربونی بانقده محافظه ایده لر. عالم جان حضرتده یوز روبل، اورنبورغده موهود افندی عثمانوف جنابلرند اوج یوز روبل، برادران عبیدالین لرده «باشنه یا پمیه بر یوز پوط تیهور یازدی لر» اوج یوز روبل و برهان الدین افندی ناصر وفده یکر می بش روبل، و ابو بکر افندی قاپقایوفده یکر می بش روبل، خوا لین اویاز دنده بحتیفقه قریه سینک مجیب الله افندیده اون بش روبل، همت ایدن مذکور ذوات کر امنک کافه سینک ایشه کر شد کدن صوگ ویر مکنی وعده ایتدی لر. ایکی بیک طقوز یوز، اللی ایکی روبل مصارف، یکون اون آلتی بیک بر یوز، اون یدی «۱۶۱۷» روبل.

غز تهلری مطالعه ایدن ذواته معلومدر که غز تهلر واسطه سیله مختاف آدملر: حساب، حساب دیه؛ پیک بیوک طاوشلر نی چیقار دی لر. لیکن آنلر ننگ اکثریننگ عرضنی مدرسسه ننگ ایشنی چوالتودان باشقه بر نرسه ذگل ایدکنی پیک یخشی بیلد کدن؛ و آنلر ننگ دیدکی وقت حساب وقتنی اولهاینچه، خدمت زمانه سی اولدیغندن، و حساب وقتیننگ کونی کیله چکده ایدکنی پیک اعلی آگلا دیغندن بو وقته قدر صبر ایتدم. و حساب کوستر مدم شمدی ایسه، ایشه شروع ایله جک زمان اولو مناسبتیله، مطبوعتله بردفعه حساب کوستر مک مناسب کورلدی. یوقاریک ذکر ایتدکم کبی، مدرسسه خدمتنگ تخلفسز ایکی ییل، بش آی، آلتی کون بولندم. شواثناده اوتوز آلتی مک، سکز یوز، اوتوز ایکی چاقرم یوردم. و جمیع مصارفم ایکی مک، طقوز یوز، اللی ایکی روبل اولدی، چاقرم باشنه تقسیم اولندون تقریباً سکز قاپق طوغری کلیم.

شونیک علاوه ایدم، شول قدری مسافه نی اکثر اوقا قلاب بیلیتلر آ اوب یوردم. یوردکم مسافه ننگ مقدار یینی بیین اولان چدول (اوقاز اتل ننگ کوستر دکنه موا

فق) یانمک موجوددر. صحتی ایچون دلیل استه یان آدملر اولنور سه؛ آناره حجه اوله ییلور. شول حالک، بنم نیندایون (راسخو ط) ایله یورد کم، و پیک چوق مشقتلر له حاصل ایتدکم پارهلری نصل، ونه مقدار صرف ایتدکم وجدان، وانصاف صاحب لری نی محاکمه ایدر لر فکر ننگیم.

منهاج الدین یوسف خوالینسکی

قطوع محمد میرزا تیفکیلی ننگ نطقی

دولت دوماسینک برنجی مایه اولان ۵۷نجی مجلسده مسلمان فراقسیه سی طرفندن تفکیلی جناب لری داخلیه ناظرینک عمومی روحانیه اشلرینه دائر اولان اسمیته سنی ماده بی ماده بیان ایدوب بو اسمیته ده اوج مفتیلک که تابع اولان یکر می میایونندن زیاده مسلمانلر ننگ روحانی اشلرینه حکومت دن نه قدر یاردم وارلغنی آیر وجه بیان ایدوب بر نطق سویله مشدر.

صورت نطق:

ایکی مجلس بوینچه سویلنگان خطبه لر داخلیه وزار تیننگ توتدیغی سیاستینی بیک یخشی ایضاح قیلدی. بوننگ اوستینه دخی ایضاح لازم بولمادیغندن بو اورنگ داخلیه وزارتیننگ قیلغان اشلری حقه سویله میچه آننگ مسلمانلرغه متعلق اشلر نی اداره قیلووی حقه غنه سویلیه چکمن. مین، داخلیه وزارتنی اسمیتاسیننگ، محلی روحانی مؤسساتی ایچون روحانیلر ایچون وشونلر جهل سندن مسلمان روحانیلری ایچون ده صرف قیلنه طورغان قسمی طوغریسنده مسلمان فراکسیه سی اسمندن سویلارگه وکیل من.

بو راصخودلر ایچون صورالغان آقهلر «Церковное управление и духовенство» اسمیله باشلانوب ۲۱،

۲۳، ۲۲ نچى پاراغر فلر ده اورناشدر امشدر . ۲۱ نچى پاراغر فده ، مركزى محكمه لركه ۱۲۲، ۲۶۳ صوم تعيبن قىلغانلى كورساتلمش . بو اورنك قاتولىك ، آرمه نو- گريگورىان هم باشقه جه دين لرنك اداره مركزيه روحا نيه لرينه صرف قىلنه تورغان آقچه لر كورساتلسه ده ، مسلمانلرنك اداره مركزيه لرى ايچون صرف قىلنه چق آقچه كورساتلامش ، چونكه بونكا قدر مسلمانلرغه اوز دىنلرينه مخصوص اداره مركزيه باصالغانده بو قدر .

روسىه مسلمانلرنك محكمه شرعيه لرى راسخودى

۲۲ نچى پاراغر فده كورساتلوى بويىنجه ، محلى اداره روحانيه لر ايچون ۱۴۰، ۴۵۳ صوم صورالمش ؛ بو آقچه دن مسلمانلرنك محكمه شرعيه لرينه ، فقط ۵۶، ۴۴۷ صومغنه تعيبن قىلنغان . حاضر قارادىغىز اسميتانك ۳۸ هم ۴۹ نچى بياننامه لرنده كورستلويىنه بنا ، مذكور ۵۶ مكن آرتق آقچه روسيه مسلمانلر ينك ، اورنبورغ ، قريم هم قافقازيه ده غى ايكي محكمه شرعيه لرى (يعنى ۴ محكمه شرعيه) ايچون صرف قىلنه در . روسيه دولتنده گى مسلمانلرنك دينى اشلرينى اداره نى فقط شوشى دورت محكمه گه گنه قاراتو ، آنلرنك خزينه گه بيره تورغان آقچه لرى ايله اصلا متناسب بولمديغنى خاطرغه الماسلق توگادر .

مسلمانلرنك كوبيسى اداره روحانيه دن محروم

بتونلاى اصولسز دىب ايتلورگه لايىق بولغان بو حاضرگى ترتيب ، مسلمانلرنك اوزلر نيه اصلا قناعتلاندرمى ، هم آنك اوستينه ، روسيه مسلمانلرينك كوبيسى اداره روحانيه دن محروم قىلنوب چيتده قالدراشار .

بوقارىده ذكر ايتلمش ۴ عدد محكمه شرعيه نك ايكيى قافقازيه ده در ؛ آنك صوكنده تاوريچسكى محكمه شرعيه تحت اداره سنده قريم مسلمانلرى هم

غرودونو ، ويلنو كى غوييرنالرده غى مسلمانلر در ايندى اورنبورغ محكمه شرعيه سى شمالى روسيه نك غوييرنالرده غى (اوفسا ، قزان ، صهار ، سمبر ، اورنبورغ هم باشقه غوييرنالرده غى) مسلمانلرنك دينى اشلرينى اداره قىلا در . بونلردن باشقه ، بيك كوب ييرلرده توروچى مسلمانلر ، اوزلرينك دينى اشلرينى اداره قىلوب اوز دىنلرينك امرى بويىنجه اش يورته تورغان روحانى محكمه لردن محروم قىلنمشلر . بويىله محكمه شرعيه دن محروم قىلنغان ييرلر : ۱) بارلىق قرغز صحراللى اورالسكى ، طورغايىسكى ، آقموللا هم سيميپلات اوبلاستلريدر . بو اورنلرده غى قرغز مسلمان اهاليىسى نك حسابى ۵ ميليوندن آرتق بولوب آنلرنك شرعى اشلى غرا ژدانسكى وىدمست قولنده در .

۲) قرغز صحرالرينه چيكداش بولغان تركستان سر دريا ، سيمپره چينسكى ، سمرقند هم قرعانه وشو لايوق ماوراء حزر اوبلاستلى . بوييرلرنك اهاليىسى محلى وائىنى آدمينستراتسيه قولنده درلر .

بوقارىده ذكر ايتلكينه بناء قافقازده ايكي محكمه شرعيه بولسه ده ، داغستان ، تيرسكى هم قوبسان اوبلاستلرينك مسلمانلريده شولوق حالده لر ؛ گرچه بونلرنك دينى اشلرن شول ايكي محكمه گه طابشرلو وى مكن بولسه ده ، اول محكمه لر قولنده توگلدلرلر . قسقه چه غنه حاضر كورستدكم شى لر ، مسلمانلر نك دينى اشلرينى اداره ده التفات ايتلماويىنه آچق دىلاردر . هم بوقارىده ذكر قىلنمش اوبلاستلرنك هم سيدة اوزلرينك حكومتكه التماسلرنده بو حالتلر دن دائما شكايىت ايتلر .

بزنك مفتى وقاضيلرمزىك آلا تورغان وظيفه لرى

بوقارىده سويلنگان نرسه لرگه باشقه مسلمانلر ، حكومتنك بزم دينى اشارمزگه اعتبار قىلماويىنى ، بزم روحانى لرمزغه بيرله تورغان وظيفه لر جهتندنده

قاریلار. واقعا مسلمانلارنىڭ روحانىلرىنى بىرلە تورغان ۋە ۋەزىپىلەرنىڭ ئۆزلىكىنى قىلماسلىقىنى توغرىدا، ئانارنىڭ ئالا تورغان ۋەزىپىلەرنى، ايتە تورغان خىمىتىلرى ايله چاغشدرغانده يقين كىيورلىكده توغلى. داخلىه وزارىتىنىڭ اسمتاسنده غى ۴۸ - ۴۹ نچى علاوه لرده كورسئولووى بويىچە اورنبورغ مفتىسى يىل تاولگىنه ۵۷۲ سوم ۱۲ تىن ۋەزىپه آلا، دخى محكمه شرعيه رئيسى بولغانغى ايچون بر مك سوم آلا. بواورنده شونىده ايتو تيوشلىدركه: اورنبورغ مفتىسى نىڭ بو سنه ده ۋەزىپه سى ۳۰۴۲۸ سومغه قدر آرئدر لسه ده آنىڭ بويىل آرئدرلووى، فقط بر خصوصيت غنه در. قرىم مفتىسى - ۲،۵۰۰ سوم، زاقاققازيه مفتىسى - ۱،۶۰۰ سوم آلا. بزنىڭ مفتىلر بزن ئالە نى قدر روحانىلر باشلىغى سانالا تورغن منصب ايبالىرى بيت، شولاي بولغاچ حكومتنىڭ اوز طرفندن نصب قىلغان دىن باشاقلرى، شىرل روشە پاليتسىسكى پرستىف يا خود پايتختلرده گى پاموشنىك پرستىفلر ۋەزىپه سى قدر گنه ۋەزىپه آلور غه تيوشلى منى؟ ايندى محكمه شرعيه ده گى قاضىارغه كىلساك، آنلر يايىنه ۲۴۰ كوب بولسه ۳۰۰ سوم آلالر. ميين مسلمان لردن وكىل بولدىغم ايچون مفتى وقاضىدن توبن درجه ده گى، مسلمان روحانىلرىنىڭ طاغزده قزغانچ رىق حالده ايكانلىكلرىنى كورسانور گه تيوشلىمىن يوغ-باريده ذكر ايتلمش ۲۳ نچى پاراغرف بويىنچە، پراۋاصلاۋىه دن باشقه دىن روحانىلرىنىڭ جملە سى ايچون توتىلا تورغان راسخود ۱،۴۰۹،۲۲۴ سوم. بو آقچه دن روما-قاتولىك دىننده گى روحانىلر گه ۱،۳۳۷،۸۹۴ سوم، يۋانگلىچسكى - لوتيران دىننده، گىلر گه ۶،۰۷۰ سوم، مسلمان روحانىلرىنه ۱۰۲۵۰ سوم بىرلە بو ۱۲۵۰ سومدىن ۲۵۰ سومى آستراخان غوبىر ناسىنه، ۴۰۰ سوم اورنبورغ، ۲۵۰ سوم ۋالسكى هم ۲۵۰ سوم سىتلايتسكى غوبىر ناسىنه توتىلادر. ايكىنچى تورلى ايتكانده، پراۋاصلاۋىه غه باشقه دىنلر نىڭ روحانىلرى كوبىنچە ۋەزىپه آلوب تورغان وقتى

بزم مسلمان روحانىلرى، بىگى كده اولده غى رو-حانىلر، نىچىك كىرك آلاى كون كورر گه مجبور درلر. اكر دىنى اشلرنى اداره قىلو ايچون صرف ايتلە تورغان آقچەلرنىڭ بارسىنى بر گه جىساق ۴۷۱، ۳۱،۵۶۰ سوم ايدىكى بلنه در. بو آقچه دن پراۋاصلاۋىه غه ۲۹،۷۳۹،۱۵۲ سوم، باشقه دىنلر گه ۱،۸۲۱،۳۱۹ سوم صرف قىلنه در. سوڭغى آقچه دن مسلمانلر ايچون صرف قىلنه تورغانىنىڭ مقدارى ۵۸،۶۹۷ سومدر... ايكىنچى عبارە ايله ايتكانده، روسيه ده گى همه دىن ايچون توتىلا تورغان آقچە نىڭ (1/500) بش يوزدن بر گنه اولوشى صرف قىلنه در. وحالانكه روسيه دكى مسلمانلرنىڭ كوبلىكى پراۋاصلاۋىلاردن سوڭ بر نچى درجه ده بولار هق، روسيه بارلىق مسلمانلرى، بتون روس تبعەسىنىڭ يىدىن بر اولوشنى حاصل ايتلر. آنىڭ سوڭنده، روسيه ده روحانى-اوقو اشلرىنه ۱۴،۵۰۸،۱۲۰ سوم صرف قىلینه. (بونىڭ اچىدىن پراۋاصلاۋىلار غه ۹۴۴،۳۶۶،۱۲ باشقه دىنلەر گىلر گه ۱۴۱،۰۸۰ سوم بىرلە)، شونىڭ اچىدىن مسلمانلر غه بارى ۳۹۰ سوم غنه بىرلە در. بىگى كده بو حالدىن، تركستان اهالىسى، قىرغىز ماۋاراء خزر مسلمانلرى ناخوشدرلار؛ آنلر اوزلردىن دوماغه وكىل كوندروب اوز كىرەكلىرىنى سزنىڭ آلد-گزده سويلاۋدندە محروم قىلندىلر.

مسلمانلر غه مركزى اداره روحانىه كىرەك! حاضر گنه ايتوب اوزدغم اطرافلرنىڭ هم بوڭا باشقه اطرافلر غى مسلمانلرنىڭ حاضر گى وقتده كىرەكلىرى آز توغلى. كىلور بر وقت: مسلمان دىپوتاتلرىك اوز مىلتلرىنىڭ احتىاجلرىنه كىرەكچە اىضاح قىلورلر. اكر بزم، مسلمانلرنىڭ دىنى احتىاجلرىنىڭ بويولده بولويىنىڭ تيوشسىز ايكانىنى، بوندان يوغارى اورندىن طوروب اعلان قىلماساق، اوزمىزنىڭ مومىنلر غى بورچمىزنى اوتەمىگان بولور ايدىك. حكومتنىڭ باشلىغى كشىلر گه ده، مىليونلر چە مسلمانلرنىڭ احتىاجلرىنى اوتار گه وقت ايندى. خصوصاً: آنلر غه مركزى اداره روحا

مسلمان رو حائىلىرى

مجله ده امام اولغان كىمسه لردن عسكرى خدەتكە
آلئماولرى حقنك اجتهاد ايلەرگە مسلمان فراڤسيهسى
قرار وىر مشدر. اوكتابر يىستلردە بو خصوصك مسلمان
نلرغە ياردەم ايلەرگە وەك يىرگانلر.
امام سە شاكر دلر يىنك صالدا تىقد آلئماولرى حقنك
مدر سەلرگە دائر نظاملر نى تىكشەرگان وقتك مداكرە
قىلورغە قرار وىرگانلر.

دومانك تعطىلى

ديپوتات لىر خانك «بىر ژاوى ويد موس» غز تەسپىنە
خبر وىر دكىنە كورە دومادە قارالورغە تەيىن ايدلمش
مسئله لرنى ۷ نچى ايمونك تەمام اولە چقىدر. دخى ع. صاويت
نك واق تيوباك قانون پرايقتەلر نى قاراب برەر هفته
وقت اوتاچك در ديمك ۲۰ نچى ايمونلرە ديپوتاتلر هر
قايسى وطنلر نى تعطيل اىچون قايتە چقىدر.

ئىبور غ خطابنە قول قويغان ديپوتاتلر نى تور
مەدە نىچك طوتاچقىلر؟

وقتنگ ياز دقپنە كورە

تورمە گە آلغانك يانك بولغان نرسە لرى و آقچە سىن آلوب
قالونە. برقات اوز كىومى هم ايكى كولمك، اشطان بىر يىل.
(دوواران بولماغانلرغە باشقە نرسە بىرلمى.) ياطا
طورغان مندرلر و بورغانلر تورمە نكى. اشارغە، اچار
گە تىوشلى بولغان آقچە، اوزلر يىنك بايلغى بولمى، كو
چى يتمى طورغان، ماك صاحى بولماغانلرغە بىر يىلدر
اشارغە اوز حسابلر ندىن تورمە قوخنە سنك، تصيىن ايد
لگان مخصوص تابل بو يونچە حاضر لىنەدر.

يقيىلر بىرلن كوريشور گە اطنە سنك برمر تبه
سەشنە كونلر كوندز ساعت ۱۰ دن بىر يارمغە قدر.
ايكى قات رەشتكە آرقلى. كىترگان نرسە لردە يالىكز چا
ى شىكر گنە كوريشو كونلر نك آلونەدر. خاطر، پراشپنە
لر هر قايسى پروفورور آرقلى پورتلورگە تىوش يازو
يازماق اختيار بىدر. يازارغە كلفد نومر انوب و پىچات باصىلوب
بىر يىلە هم يازغان نرسە لرى اوزلر يى چقانچە تورمە
قانتورنك صافلانەدر. اوقور اىچون كتابلر تورمە كىتبخانە
سندن بىر يىلە، هم قىر داشلر ندىن بش كتابغە قدر آلورغە ر
خست ايتلە. لىكن آللر نك ايكىسى قاموس ولغات كىبى
ياردەمچى كتابلر بولورغە تىوش. تماكى طارتورغە ر

نيه باصارغا، وچلى محكمە شرعيە لرنك صانلر نى آر
تدورورغە، بو محكمە لرنك اعضالر نى صايلالونى اوزلر
ينە تاپشورورغە. مسلمان رو حائىلر نى تىوشلى حقوق
بىرورگە هم آللر نك معاشلر نى تامين ايتارگە هم
روحانى مکتبلر اچوغە اختيار تام بىررگە وقت ايدى.
شول درجەدە حتى بر قاراغاندە، داخليە وزارتى اسميتا
سینك بو قىسمىنى بزگە تصديق قىلو اصلا موافق
بولمادىغندىن بز بونى بتونلاى اوزگار تررگە تەلسە.
كە، ذكر ايتامش پاراغرافلر، قانونى روشن
تصديق قىلغان بولوب، دوما طرفندىن ايسر كىلاب
تىكشەرلە تورغان بولمىغندىن مسلمان فراڤسيهسى
اوزىنك شوشى اوشا نىچى اظهار قىدر. مسلمانلر نك
دينى اشلر نى اداره گە متعلق بولغان التفتاسزلقلرغە
حاضر آخر وقتلر كىلوب يىدى هم بوندىن صوك دينى
اشلر نى اداره لر، بوقارىدە ذكر ايدلگانچە ترتيبكە
صالتورلر وشونك ساپە سنده گنە، مسلمانلر نك دينى
اختىاجلر ي اوتالور. «اخبار»

تورلى خبرلر

قزان

قزاندن وژ لوغود غوبر ناسپنە بىار لگان اماملر بار
وب يتكانلر. شەردە تورغوچى مسلمانلر بو اماملر نك
شەر اىچنك قالولر نى صور ايلر ايمش.
بو اماملر نك بىار لولرى حقنك قزان مسلمانلرى
طرفندىن مسلمان فراڤسيه سىنە هم قزاندن صايلانمش
دولت دوماسى اعضاسى هم غ. صاويت اعضالر نى
تيلگراملر بىار لگان.
دوماچلىنى پرافيسور كاپوستينى هم غ. صاويت چلىنى
پرافيسور واساينىف بو اماملر نى قوتلدر و حقنك اجتهاد
ايك چكىلر نى وعدە ايدوب اخوند سعيدى هم محمد جان
افندىگە تيلگرام وىر كانلر.

ضرر

بالخانادە ايدلك عادتن طش صو طاشوسىبلى بر وژ
لمستك ۱۵ قريه كرستيانلر نك اوجملر نى صو باصوب
بوندىن كىلگان ضررنى ۱۲ بىك روبلە حساب ايللر.

خصت، اكن پاپروس مهنوعدر. پچاق، سانچكى كېى نرسه لار هم صاوتلار بېرامى. يوررگه برگه چغاريله. جز ابير و ناچالنيك نك فاراماغندك در: يدى كون قارانغى قار سير، هم ايكي كوندن اوچونچى گه چقغاج جلى آش اون دورت كون ياقتى قارسير، اوچ كوندىن دورتنچى گه چقغاج جلى آش. ترزه آرقلى سويله شو مهنوعدر. مونچه اورنيدنه اطنغغه بر كره وانناغغه كرتيله در.

قز اوغرلاو

برهان ترقى نك يازوينه كوره اسراخانك طور غوچى محمدالدينى فامليه سنك برسى تياككه كيلوب ۱۶ ياشنك اولان بر قزنى اوغرلاب كيتكان. هم اوينك اوچ كون توتوب قز نك ناموسينه طوقونمشدر. قز بوظالمنك الندىن قورتلوب اتاسى قطارينه قايتمشدر. قز نك اتاسى محمدالدينى حكيم كه ويره جكدر.

پيسقوب

دومانك دين كاميسييه سى رئيسى اولان پيسقوب يولوغى رئيساكدن چعاچغنى اعلان ايتمشدر. اغضالار همه سى بنم فكر يمه مخالف اولغاچ بن خدمت ايتنه المايه جغم ديهش. آنك اورننه بشقه بر كهمسه صايلاجقلىر ايمش. بوكهمسيه كوب كهمسه رضا دگل ايديلر. مسلمان فراقسيه سيك بوگا رضالق كوستر ميوب زايولينيه ويرمش ايدى

مسلمان فراكسيه سى

مسلمان ديپوتاتلرى قزانن عالم جان خضرتلر نك ولوغدا گو بېر ناسينه يبارلورلى حقنك تيليغرام آلغاچ اون ايكنچى مايه مجلس ياصاب نيندى تدبيرده بوئو حقنك كيكاشه مشلر. فراكسيه سى سىرطلانف ايلان تيكيلف كه داخليه نظارتينه باروب معلوم خضرتلر نك جزالرن ساب ايتونى اوتنورگه طايشرمش. مسلمان ديپوتاتلرى دوها كملو وارنك ديپوتاتلر غه: اول ملالرنك سياستكه اصلا مناسبلرى يوق. آلا ر خلق آراسنك علمه كلرى ايلانگنه شهرت طايشار آلارنك شهرتارى تركيه،

مصر هم پيرسيه گه ده جايلمش. شونلقدن آلا ر ايلان بولاي معامله ايتو بتون مسلمانلر يك كيفلرن جيباره جكدر " ديمشدر (بيان الحق)

زايولينيه

غ. دومانك هم غ. صاويت نك استيناغرافىچسكى اتچوتلرينى هر بر ولستلر غه خق سز بره ر دانه بياريلونى صوراب ۷۸ ديپوتات نك امضاسيله دولت دوماسينه زايولينيه وپرلمشدر.

خارجى خبرلر

تركيه

وان شهرنده چيكللى تيلغراف خبرلرينه كوره او طرفلرده ارمنلردن بك كوب كهمسه لر توقيف ايدامشدر. روس سفيرى صدر اعظم ايله كورشكك توقيف ايدلمش ارمناره عفو عمومى ويرلمسنى نوصيه ايتسه ده صدر اعظم عفو عمومى ويرادكك ارمنى انقلابچيلر يذك غيرتلىر نيكه آر تدره جغى آكلامشدر.

حسام الدين پاشا

قافقازيا نك حدود قومانداسى حسام الدين پاشا استانبولدن حركت ايتمشدر.

ايران

طهران عسكرى خدمتلىرىنى طاشلاب ايكي سنه ايچروسنده ويرلامش معاشلرينى صوراب طوبخانه وشاهنك مسجدينه هم سراى داخلىنه طوپلانمشدر. بو حالدن ملت مجلسى خبردار اولاره ق بعض بر ولايه تار دن آناچق نالوغلر نى طوبلاب عسكر لره ويرلمسنى امر ايتمشدر.

طهران

طهرانده ماليه مينستر ينك اگىنتى اولان اوسترو غورسكى نك فائرينه قرالى اشقيالر كيروب طاللامقىچى بولسه لرده آنچه اش چغارا آلمامشدر. اما اگىنتنك آيائنى از چه جر احتلمشدر.

هواده.

آمریقای شمالیده قالیفور نیه ده بیوک بر واز دوشنی
شار غه ۲۰ کمسه بنوب هواغه کوتر لمشدر. یر دن ۴۵
صاژین بنگاچ شارنک ماتوری یاریلوب یر گه توشکانلر.
۶ کمسه هلاک بولمشدر.

بدوی عربلر

اشانچلی منبعلر دن خبر ویرلد کینه کوره بدوی
عربلر مکه ایله مدینه آراسنده سالنا باشلامش تیر
یولینی صالدر ماز قه قرا و یروبو مذکور یولنی تخریب
ایتمشدر. بدویلر طنجه حجاز یولی آنلرنک کسبلرینه
مانع اولاجقندر. و. ط.

افغانستان.

وطن خادمنک یازدغینه کوره افغانستان نک پای
تحت اولان شهرنده حبیب الله خان نک قارنداشی
نصر الله خان طرفندن اوترلمشدر.
شمی اهالی نصر الله خانغه بیعت ایتمشدر.

فاس.

فاس نک یکی سلطاننک وکیللری گیرمانیه نک
خارجیه مأمور ارنندن بری ایله کورشوب سویلاشکا
نلر. الچیلر اوز مقصدلرینی عرض ایتمشدر.
مولی حفیظ فاسده یاوروپاننک هر دولتنی بر
کوره جک ایمش.

ماروق خلقی اوزلرنجه رسمی صورتده مولی
عبد العزیزنی عدم صلاحیتندن طولای تحتدن توشروب
آنک یرینه مولی حفیظنی سلطان نصب ایروب عمومیتله
آکا بیعت ایتمشدر. مولی حفیظ اوشبو خبر ایله
فرانسه وانگلتره یه دخی الچیلر کوندرمشدر.

و. خ.

اورنبورغ خبرلری.

جمعیت.

۲۲نجی مایده پنجشنبه کون کوندر ساعت اوچک
جمعیت اسلامییه فاترنده جمعیت اعضالرینک جیولشدری
بولدی.

جیولغان خلق بک آز بولسه ده جمعیتنی آچوب

اوتکان جمعیتده بولغان هم تصدیق قیلنغان قرارلرینی
جمعیتنک سرکاتبی خلقغه اوقوب آکلانیدی. جمعیتنک
پریدسیداتلی ابوبکر قابقایف اقدی اوتکان جمعیتنک
دارالمعلمین آچو حقننده اولان قرارلری دورست
بازلمغان دیه سوز چغاروب بتون جمعیت اعضالری
آراسنده گورلتی قوباردی.

اگرده چیتدن برر کمسه بوجمعیتنک بولسه ایدی
بو قدر طاوش وکولکی گه صنی قاطوب طالچوک باشنده
سودا قیلغان اغایلر نک طاوش وگورلیتلرندن بر ایرما
طابا آلمایه جق ایدی. بو طاوش وگورلیتلر انصافقه
قایتوبقنه ایتکان وقتده ده اوچ ساعت دوام ایدوب
جیولغان اعضالرنکده اوچدن بر الوشیگنده قالوب باشقلری
طارالشوب بتدیلر.

بالآخر خلق یکی گه آیرلوب اوتکان جمعیتنک
قرای دورستی دکلمی ایدیکی حقنده باللاتیر وفکه
یصادیلر.

دورست طرفنده ۳۵شار دورست توگل طرفنده
۱۰شار چغوب اکثریتله دورست طرفی تقویه طابدی.

امر.

پالیسه مسیتر طرفندن پالیسه مأمورلر یزه کاغد طاراتوب
پر تواردن یورگان خلق اوزی ایله ویلاسیپینه نی هم اتی
بولسه اتینی ایارتوب یورماولرینی تنبیه ایتمشدر.

صوکرو.

۱۸نجی مایک برشایکه سکران کمسه لری کیمه ایله
قاتاتسه ایتکان وقتلر نک کیمه لری صوغه قابلمنوب اوزلرینی
بک بله ایله آلمشدر. برسینی هوش سز حاله آلمشدر.

تیلیگرام یبارهلر.

قزاندن نفی دارایدلش ملالرنی کیری قایتاراولرینی
صواب داخلیه ناظری اسطالپین غه اورنبورغنک ۶ مسجد
خلقی اسمندن تیلیگرام ایله مراجعت ایتارگه وکیللر
سایلندی. بو کونلرده تیلیگرام کیده چکدر.

ناشری محمد ولی عبدالغنی اوغلی حسینوف

А. Т. С. С. Р. Т. М. Х. К.
MƏRKƏZİ HƏSİNÖV
PUBLİK KƏTƏXLƏSƏ
محرری فیض خان داغدیف
Центральный
Научная и Публичная
БИБЛИОТЕКА

Инв. №
г. Казань. Qazan.